

Dokument ze zasedání

B9-0513/2022

21.11.2022

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Komise

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o výsledcích modernizace Smlouvy o energetické chartě
(2022/2934(RSP))

**Anna Cavazzini, Francisco Guerreiro, Saskia Bricmont, Ignazio Corrao,
Piernicola Pedicini, Rasmus Andresen, Sara Matthieu, Mounir Satouri,
Rosa D'Amato, Bas Eickhout, Pär Holmgren, Jakob G. Dalunde, Alice
Kuhnke, Yannick Jadot, Ernest Urtasun**
za skupinu Verts/ALE

**Usnesení Evropského parlamentu o výsledcích modernizace Smlouvy o energetické chartě
(2022/2934(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o energetické chartě z roku 1994,
 - s ohledem na návrh rozhodnutí Rady o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie na 33. zasedání Konference energetické charty, předložený Komisí (COM(2022)0521),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 23. června 2022 o budoucí mezinárodní investiční politice EU¹,
 - s ohledem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie, zejména na jeho posudek 2/15 ze dne 16. května 2017 k Dohodě o volném obchodu mezi Evropskou unií a Singapurskou republikou², rozsudek ze dne 6. března 2018 ve věci C-284/16 (předběžné rozhodnutí ve věci *Slovenská republika v. Achmea BV*)³, posudek 1/17 ze dne 30. dubna 2019 ke komplexní dohodě o hospodářské a obchodní spolupráci mezi Kanadou a EU a jejími členskými státy⁴, rozsudek ze dne 2. září 2021 ve věci C-741/19 (předběžné rozhodnutí ve věci *Moldavská republika v. Komstroy LLC*)⁵ a rozsudek ze dne 26. října 2021 ve věci C-109/20 (předběžné rozhodnutí ve věci *Polská republika v. PL Holdings Sàrl*)⁶,
 - s ohledem na „principiální dohodu“ o návrhu modernizované Smlouvy o energetické chartě dosaženou dne 24. června 2022,
 - s ohledem na dohodu přijatou dne 12. prosince 2015 na 21. konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu v Paříži (Pařížská dohoda),
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že smluvní strany dosáhly dne 24. června 2022 principiální dohody o modernizaci Smlouvy o energetické chartě; vzhledem k tomu, že právní znění konečné dohody zatím nebylo formálně zveřejněno, ale v září 2022 uniklo na veřejnost;
- B. vzhledem k tomu, že Německo, Francie, Španělsko, Nizozemsko, Polsko, Slovinsko a

¹ Přijaté texty, P9_TA(2022)0268.

² Posudek Soudního dvora (pléna) ze dne 16. května 2017, ECLI:EU:C:2017:376.

³ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 6. března 2018, *Slovenská republika v. Achmea BV*, C-284/16, ECLI:EU:C:2018:158.

⁴ Posudek Soudního dvora (pléna) ze dne 30. dubna 2019, ECLI:EU:C:2019:341.

⁵ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 2. září 2021, *Moldavská republika v. Komstroy LLC*, C-741/19, ECLI:EU:C:2021:655.

⁶ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 26. října 2021, *Polská republika v. PL Holdings Sàrl*, C-109/20, ECLI:EU:C:2021:875.

Lucembursko oznámily své rozhodnutí od Smlouvy o energetické chartě odstoupit; vzhledem k tomu, že Itálie tuto smlouvu opustila v roce 2015; vzhledem k tomu, že další členské státy o jejím opuštění stále uvažují;

- C. vzhledem k tomu, že Mezivládní panel pro změnu klimatu ve své zprávě o zmírňování změny klimatu na rok 2022 vydané v dubnu 2022 označil Smlouvu o energetické chartě za „závažnou překážku zmírňování změny klimatu“;
 - D. vzhledem k tomu, že EU se jednostranně zavázala k vyloučení ochrany investic do fosilních paliv; vzhledem k tomu, že toto vyloučení bude platit od 15. srpna 2023 a to pouze pro investice uskutečněné po tomto datu, přičemž pro investice uskutečněné před tímto datem bude platit desetileté přechodné období;
 - E. vzhledem k tomu, že řada smluvních stran, včetně průmyslových zemí s vysokými příjmy, zjevně nesdílí míru ambicí EU, pokud jde o modernizaci Smlouvy o energetické chartě, navzdory skutečnosti, že jsou také signatáři Pařížské dohody;
 - F. vzhledem k tomu, že počet případů urovnávání sporů mezi investorem a státem každoročně roste; vzhledem k tomu, že Smlouva o energetické chartě je dohodou o ochraně investic, která vyvolává největší počet sporů; vzhledem k tomu, že v současné době se projednává více než 40 případů rozhodčích řízení ohledně investic v rámci EU; vzhledem k tomu, že v řadě nedávných případů se soudní spor týkal regulačních opatření v souvislosti s obnovitelnou energií, což zvyšuje riziko zdrženlivosti v oblasti přijímání dalších právních předpisů s negativním dopadem na energetickou transformaci;
 - G. vzhledem k tomu, že celosvětové úsilí v boji proti změně klimatu vyžaduje urychlený přechod na obnovitelné energie a rychlé přijetí opatření ze strany vlády s cílem snížit závislost na fosilních palivech, což vyžaduje vyloučení investic do fosilních paliv z ochrany v rámci této smlouvy; vzhledem k tomu, že členské státy mají stále tisíce dvoustranných investičních dohod, které stále chrání investice do fosilních paliv a obsahují zastaralá ustanovení a mechanismy, které nejsou slučitelné s hodnotami a právními zásadami EU;
 - H. vzhledem k tomu, že dostupné empirické důkazy neprokázaly přímou příčinnou souvislost mezi mezinárodními investičními dohodami a přilákáním přímých zahraničních investic;
 - I. vzhledem k tomu, že Parlament již vyjádřil postoj v tom smyslu, že EU a její členské státy by neměly podepisovat ani ratifikovat dohody o ochraně investic, které zahrnují mechanismus urovnávání sporů mezi investorem a státem;
1. vítá snahy Komise o reformu Smlouvy o energetické chartě;
 2. vítá záměr EU a Spojeného království vyloučit investice do fosilních paliv z ochrany v rámci Smlouvy o energetické chartě; vyjadřuje však politování nad tím, že tento závazek nepřijaly žádné další smluvní strany; odsuzuje rozsáhlé výjimky pro investice související se zemním plynem, které jsou definovány jako výrazně škodlivé podle práva EU; vyjadřuje politování nad tím, že tyto výjimky by do budoucna poskytly takovémuto investicím rozsáhlou ochranu;

3. považuje flexibilní přístup přijatý v modernizovaném textu smlouvy za nedostatečný ke sladění této smlouvy s Pařížskou dohodou; vyjadřuje politování nad tím, že veškeré investice do fosilních paliv jsou i nadále standardně pokryty; vyjadřuje politování nad tím, že rozsah působnosti byl rozšířen na nové energetické materiály, jako je vodík, bezvodý amoniak, biomasa, bioplyn a syntetická paliva, a nové činnosti, jako jsou technologie zachycování, využití a ukládání uhlíku, takže vzniká riziko nových případů rozhodčích řízení mezi investorem a státem podle starého typu rozhodčích řízení pro urovnávání sporů mezi investorem a státem;
4. zdůrazňuje, že v případě EU závisí počáteční datum deseti let zbývajících ochrany stávajících investic do fosilních paliv na prozatímním uplatňování modernizované smlouvy; zdůrazňuje, že modernizovanou Smlouvu o energetické chartě lze využít jako základ pro nové nároky pouze tehdy, když hostitelský stát i žalovaný stát oba prozatímně uplatňují modernizovanou smlouvu; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že situace je velmi nejasná, neboť vede k nejednotnému uplatňování předpisů a zpoždění a případnému prodloužení uplatňování nereformované smlouvy;
5. vyjadřuje politování nad tím, že ustanovení o udržitelném rozvoji a Pařížské dohodě v modernizované Smlouvě o energetické chartě jsou pouze ambiciózní povahy;
6. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že modernizovaná Smlouva o energetické chartě stále stanoví, že rozhodčími soudci mohou být i soukromí rozhodci; upozorňuje na značné důkazy o tom, že investiční rozhodci ignorují záměr států chránit své cíle veřejných politik, zejména pokud jde o ukončení používání fosilních paliv nebo ochranu životního prostředí; zdůrazňuje, že v modernizované Smlouvě o energetické chartě není stanoven mechanismus pro odvolání;
7. vyjadřuje znepokojení nad tím, že v modernizovaném znění smlouvy nedošlo ke změně, pokud jde o doložku o skončení platnosti jejich ustanovení 20 let od vystoupení ze smlouvy, takže země, které zůstávají smluvní stranou Smlouvy o energetické chartě, stále nemají možnost tuto smlouvu snadno opustit v případě, že budou rozhodci pokračovat v omezování jejich schopnosti přijímat právní předpisy;
8. vyjadřuje politování, že modernizovaná Smlouva o energetické chartě neřeší zásadně důležitou otázku metod ocenění, takže umožňuje přiznávání kompenzací, které výrazně převyšují investované částky;
9. konstatuje, že tato modernizovaná smlouva nezískala v Radě podporu kvalifikované většiny členských států EU, a bere na vědomí zhroucení snah o modernizaci; odmítá odložení hlasování o rozhodnutí Rady a Konference energetické charty, neboť by to mohlo vést k nebezpečné situaci nejistoty; je toho názoru, že EU ani její členské státy nemohou zůstat stranami stávající smlouvy, protože ta není v souladu s právem EU;
10. vítá rozhodnutí osmi členských států, které představují více než 70 % obyvatelstva EU, vystoupit ze Smlouvy o energetické chartě a konstatuje, že ve většině případů bylo toto rozhodnutí přijato na základě výsledků procesu modernizace; naléhavě žádá Komisi, aby navrhla odstoupení EU od Smlouvy o energetické chartě, a vyzývá Radu, aby takový návrh podpořila; zastává názor, že Parlament takové koordinované odstoupení podpoří, když bude požádán o souhlas; vyzývá další smluvní strany, aby zvážily odstoupení od Smlouvy o energetické chartě;

11. vítá návrh vzájemné dohody vypracované Komisí, která vyjasňuje, že Smlouva o energetické chartě a její doložka o skončení platnosti jejích ustanovení neplatí a nikdy neplatily v kontextu uvnitř EU; vyzývá členské státy EU, aby takové dohody ratifikovaly co nejdříve souběžně s procesem ratifikace koordinovaného odstoupení EU od této smlouvy; vyzývá Komisi, aby oslovila partnerské země a navrhla jim druhou dohodu, jež umožní smluvním stranám Smlouvy o energetické chartě, které nejsou členskými státy EU a chtějí od této smlouvy odstoupit, tuto doložku o skončení platnosti ustanovení neutralizovat na recipročním základě;
12. vyzývá EU a její členské státy, aby uzavřely další vzájemnou dohodu, kterou změní Úmluvu o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů a Úmluvu o řešení sporů z investic mezi státy a občany jiných států s cílem vyjasnit, že soudy EU nebudou vymáhat kompenzace v rámci EU přiznané na základě Smlouvy o energetické chartě;
13. vyzývá členské státy, které odstupují od Smlouvy o energetické chartě, aby ukončily veškeré své dvoustranné dohody o investicích s dalšími stranami této smlouvy, a aby změnilly či ukončily veškeré dvoustranné dohody o investicích, jež zahrnují urovnávání sporů mezi investorem a státem, chrání investice do fosilních paliv nebo obsahují zastaralé standardy ochrany;
14. vyzývá Komisi, aby v rámci Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo výslovně podpořila mechanismus, který by státům umožnil účinně odvolat souhlas s urovnáváním sporů mezi investorem a státem ze svých smluv nebo své smlouvy ukončit;
15. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, sekretariátu Smlouvy o energetické chartě a vládám členských států Smlouvy o energetické chartě.